

A törvénytelenység határán táncolnak az önkormányzatok

Még mindig nem osztott le pénzt az állam

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Január végéig sem utalt ki pénzt az állam az iskolai tízórai-program tavaly őszi költségeinek fedezésére, és ezzel a törvénytelenység határára sodorta vagy bizonytalanságban hagyta az önkormányzatokat.

Gligor Róbert László

Amint tavaly novemberben már beszámoltunk róla, az állam nem utalta ki a pénzt a tízórai-program keretében szállított gyümölcs, tejtermék és pékáru kifizetésére, így a programban részt vevő Maros megyei önkormányzatok sem tudták kiegyenlíteni a beszállítókkal szembeni tartozásaikat. Akkor a megkérdézett polgármesterek abban reménykedtek (sőt

(Folytatás a 2. oldalon)

A mi Bölönink

Népszerűségéhez nem fér kétség, legalábbis az olvasó, olvasni szerető, olvasni vágyó kisemberek körében, szűkebb pátriánkban, itt, a Küküllők, a Maros, a Nyárad, a Bekecs, a Firtos mentén, és tovább is talán.

4.

Kerek évfordulók jegyében

Az emberi szokások nemigen változnak. Ilyen az is, hogy többnyire kerek évfordulók juttatnak eszünkbe kiemelkedő művészegyeniségeket, jelentős életműveket.

5.

Járványügyi veszélyhelyzetet hirdettek

Járványügyi veszélyhelyzetet hirdetett az egészségügyi minisztérium, miután az elmúlt három héten magas volt a légúti megbetegedések (influenza, felső légúti fertőzés és tüdőgyulladás) száma – nyilatkozta csütörtöki sajtótájékoztatóján a tárcavezető.

7.

Megújul a marosvásárhelyi tüdőklinika

Hosszas várakozás után a napokban a fejlesztési miniszter aláírta a marosvásárhelyi tüdőklinika teljes korszerűsítését célzó finanszírozási szerződést.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ✔ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ✔ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ✔ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ✔ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ✔ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ✔ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ✔ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ✔ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ✔ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

A MACSKA

ALUCLÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

FEBRUÁR

3., szombat

A Nap kel
7 óra 44 perckor,
lenyugszik
17 óra 29 perckor.
Az év 34. napja,
hátravan 332 nap.

✧ *Isten éltesse!*

Ma **BALÁZS**, holnap **RÁHEL** és **CSENGE** napja.

RÁHEL: héber eredetű, jelentése: bárány. A Biblia szerint Jákob felesége viselte ezt a nevet.

CSENGE: régi magyar név, jelentése ismeretlen.

Fenyegetettségről és biztonságról a januári Korunkban

A technológiai fejlődés és a globális dinamika által jellemezett, folyamatosan változó világban a biztonság fogalma új dimenziókat öltött. A lapszám a biztonságérzet sokrétűségét tárja fel, megvizsgálva annak változó jelentőségét mind a társadalom egésze, mind az egyén számára. A szerzők a társadalmi struktúrák védelme és a személyes autonómia megőrzése közötti kényes egyensúlyt is keresik. Miközben a biztonság iránti igény kielégítésének módjait vizsgálják, tanulmányaik által kibontakozik a kollektív jólét és az egyéni szabadságjogok bonyolult kölcsönhatásának modern kérdésköre is. A tartalomból: Tóth Péter: Adalékok a sebzett kollektív identitás antropológiájához; Szilárdi Réka: Szekuritizáció és exkluzív áldozattudat. A kollektív fenyegetettségelmény természetrajza; László Tamás: Reziliencia és ressentiment. Egy lehetséges fogalmi keret a bizonytalansághoz kapcsolódó narratívák szociológiai elemzéséhez; Máté-Tóth András: Bűnbánóknak menedéke. Szocioteológiai dilemmák a megbocsátásról; Balassa Bernadett: Autonóm erkölcsre nevelés vagy birkatermesztet? Az engedelmség és biztonságvágy összefüggései Közép- és Kelet-Európában.

IDŐJÁRÁS

Csapadék lehetséges

Hőmérséklet:
max. 4 °C
min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. február 2.

1 EUR	4,9728
1 USD	4,5697
100 HUF	1,2965
1 g ARANY	301,8048

**ELŐFIZETÉS
A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!**

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Még mindig nem osztott le pénzt az állam

(Folytatás az 1. oldalról)

egyeseknek biztos információik voltak – szerző megjegyzése), hogy az állam az év végi költségvetés-kiegészítéskor ki fogja utalni az elmaradt összegeket. Ez nem történt meg, s az év utolsó napjait is reménykedő előjáróknak csalódottan kellett belátniuk: cserben hagyták őket.

Maros megyében Szászrégen, Nyárádszereda, Balavásár, Székelybere, Kibéd, Koronka, Nyárádkarácson, Maroskeresztúr, Nyárádremete, Nyárádgálfalva, Makfalva, Gernyeszeg, Nyárádmagyarós, Mezőpanit, Backamadaras, Sóvár, Maroskeresztúr és Csikfalva vállalta fel a tízóraiprogram helyi szintű működtetését, ők kerültek ebbe a helyzetbe.

Nem a megye feladata

A Maros megyei tanácsnál erről érdeklődtünk. Válaszában az intézmény kifejti: a program költségét a hozzáadott értékadóból származó összegekből osztja le az állam a megyéknek, a megyei tanácsoknak csupán annyit kell tenniük, hogy a kapott pénzt elosztják a közigazgatási egységeknek. Az állam a tavaly csak egyszer utalt ki erre összegeket, amiből a 2022–2023-as tanév második felének (január–június) számláit fedezték, de a 2023–2024-es tanév tavalyi időszakára (szeptember–december) nem utaltak ki pénzt a megyéknek, ezért a megyei tanács sem tudott pénzt továbbítani.

Arra a kérdésünkre, hogy mit tanácsolnak az önkormányzatoknak, milyen forrásból fizessék ki az elmaradt számlákat, a válaszban az áll: a megyei tanács nem illetékes abban, hogy útmutatást adjon ebben a kérdésben, az ilyen esetekben csak a központi hatóságok dönthetnek.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy mi a helyzet megyei szinten. A megyei tanács tudomása szerint decemberben egy megyei jogú városban nem zárult még le a közbeszerzési eljárás, egy város jelezte, hogy január 1-től felbonthatja a szerződést, ha nem utalnak ki pénzt a program folytatására, egy község pedig, hogy felfüggesztheti a beszállítást. Egy község nehezményezte a pénzhiányt,

három község pedig az adósságok fennállását, míg tizenegy községből semmiféle visszajelzés nem érkezett.

A 22-es csapdája?

A polgármesterek elégedetlenségét az váltotta ki, hogy a tízóraiprogramot szabályzó kormányhatározat szerint a költségeket a héából leosztott állami összegekből kell fedezni, tehát nem lehet a helyi költségvetésből kifizetni, mert ebben az esetben a számvéviszék jogtalanul ítélt meg, és az összegek visszatérítésére kötelezheti a polgármestereket. Az állami leosztás elmaradása miatt azonban egyre csak nőttek a tartozások, és hiába bíztak az év végi költségvetés-kiigazításban, egyetlen lejt sem kaptak. Többen úgy érezték, hogy az állam becsapta őket, mivel nem tett eleget a 2017. évi 13. számú kormányrendeletben vállaltaknak és az erre a tanévre szóló, tavalyi 652. számú kormányhatározatnak, azaz nem fedezte a szükséges összegeket. Az önkor-

mányzatoknak csak két lehetőségük maradt: vagy görgetik tovább a halmozódó adósságot, amíg a beszállítók türelme el nem fogy, vagy kifizetik a helyi költségvetésből az elmaradt számlákat, aztán majd valamiképpen rendeződik a kérdés. Volt olyan polgármester, aki úgy látta, becsapták azokat az önkormányzatokat, amelyek vállalták, hogy helyi szinten szervezik meg a közbeszerzést, hogy gyorsabban juthasson friss és jó minőségű élelmiszer a diákok elé. Ezzel szemben a megye többi 84 közigazgatási egysége eddig egyetlen nap sem kapott termékeket, mert helyettük a megyei tanácsnak kellett a közbeszerzést lefolytatni, szerződést kötni a beszállítókkal, de ez még nem történt meg. Ezért van olyan polgármester, aki azt fontolgatja: a tavaly tanácsi határozattal két évre vállalt feladatokat feladja, és ismét a megyei tanácsra bízta a program lebonyolítását, minthogy teljesen hiteltelenné váljon a beszállítók előtt a folyamatos adóssághalmozással, vagy a helyi közösség és szülők előtt

azzal, hogy a beszállító nem szállít, mert az önkormányzat nem tudja kifizetni a számlákat.

Van, aki vár, van, aki kockáztat

Január 15-i ülésén a Maros Megyei Tanács jóváhagyta a 2023–2024-es tanév idejében (január és június közötti) időszakára az összegeket az önkormányzatoknak a termékek kifizetésére, valamint nevelési tevékenységekre. Ez viszont azt jelenti, hogy a tavaly szeptember–december közötti számlákat ebből nem lehet kiegyenlíteni, tehát a tavalyi adósságot továbbra is cipelniük kell az önkormányzatoknak.

Ebben a helyzetben arról érdeklődtünk néhány polgármestertől, hogy mit tudnak tenni. Vállalják-e a beszállítók, hogy továbbra is szállítsanak, vagy mégis a helyi költségvetéshez nyúlnak, és – ha jogtalanul is – kifizetik az elmaradást? Nyárádszereda volt az, amely a szerződésbontást fontolgatta, de miután az idei hónapokra a megyei tanács megjelölte az összegeket, úgy döntött, hogy folytatja a program lebonyolítását egy rövid szünetet követően. Az elmaradt számlákat rövidesen kifizetik a cégeknek – mondta el érdeklődésünkre *Tóth Sándor*, aki nem tart attól, hogy az összeget a számvéviszék felhajtja rajtuk. Makfalva is a helyi költségvetésből fizeti a számlákat, szinte mindent kiegyenlítették – tudtuk meg *Vass Imrétől*. *Bodó Károly Gyulától* úgy értesültünk: Nyárádkarácsony község is kifizette a számlákat a helyi költségvetésből, bár nem tudják, miként rendeződik végül a kérdés. Kezdetben voltak fenntartásai egyes termékek minőségét illetően, de mostanra minden helyreállt, nincs panasz a beszállítókra. Balavásár községben a helyi költségvetésből fizették ki a számlákat, ezért nincs tartozásuk, és folyamatos a szállítás – részletezte *Varga András Adorján*, aki úgy véli, hogy csak a pékáru kifizetése marad az önkormányzat „nyakán” (azaz terheli majd a helyi költségvetést), mert a gyümölcs és a tejtermékek árát a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenció Ügynökségtől (APIA) próbálják visszaszerezni.

Van is, nincs is – az állam az önkormányzatokkal, azok pedig a törvényességgel játszanak

Fotó: Gligor Róbert László (archív)

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műtsa

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1619. sz., 2024. február 3.

Markó Béla

Az angyal éneke Kovács András Ferenc emlékére

A költő temetése csupa könny. Majdnem mindenki temetése csupa könny. Csakhogy most a költőt kísérjük utolsó útjára. A költő temetése csupa sár. Tél van, de délelőtti esett. Felhős még az ég. Majd hirtelen kisüt a nap, amikor a halottvivők a kiásott sírhoz érnek. Körbeállják a gödröt a gyászolók. Egészen közel a család. Táguló körökben a többiek. Ki-ki ahogy meg tud állni a sírkövek között, hogy ne lépjen rá valamelyik sírra. Sokan vagyunk. Nagy költő volt. Játékos. Derűs. Máskor komor. Zsoltáros is. Énekel a pap és a kántor, miközben a sírásók üggyel-bajjal leeresztik a koporsót. Négyen vannak. Erős lécekre fektetik a költőt. Vagyis a koporsót. Aztán nehéz köteleket húznak át alatta, és megemelik. Kiveszik a léceket. Négyen négy felől lassan, meg-megcsúszva a sáros földön, óvatosan kezdik leengedni. Elfogy két-három ének, amire földet ér, aki eddig botra támaszkodva is a föld felett lebegett. Fogják az ásókat a sírásók, és nekilátnak visszatemetni a gödröt. Hallom, hogy már hárman énekelnek hangosan, a pap, a kántor meg az egyik sírásó. Ő a lehangosabban. Dolgozik is teljes erővel, belegörnyed, úgy hányja a földet. Meg is tántorodik néha. Talán a pálinkától. Ilyenkor felhajtának egy-két pohárral. Jobban tiéd, Uram, jobban tiéd! Bár súlyos a kereszti, s érzem sebét. Bár könnye, kínja van, ez légyen jelszavam: Jobban tiéd, Uram, jobban tiéd! Eddig is ő irányította három társát, most is int nekik időnként, hogy jobbra vagy balra. Közben lapátol és énekel. Torkaszakadtából. Olyan a bakancsa, mint a többinek. A nadrágja is olyan. Vastag, kissé szakadt pulóver van rajta. Beleborzongok. Lapátolni és énekelni? Hogy bírja ezt? Azt hiszem, ő az angyal. Felvigyázza a költők temetését. Meg persze eszembe jut a Hamlet is. Sehogy sem tudom levenni róla a szememet. Lapátol. Énekel. Néha tercel is az angyal. Nem ismerheti a lenti harmóniát. Most már tudom, hogy a tiéd ez a költő, Uram. Jobban tiéd. Hiszen a könnye itt marad. A kínja is. Indulunk haza. Előttünk három sírásó ballag fáradtan lefelé. Csak három. Ásóval a vállukon. Erdélyben dombra kapaszkodnak a temetők mindenütt.

Marosvásárhely, 2024. január 4.

Megjelent az Élet és Irodalom LXVIII. évfolyama 4. számának Vers rovatában 2024. január 26-án.

Lucza Zsigmond grafikája a Bernády Házban

Jubileum a Szármány-hegy alatt

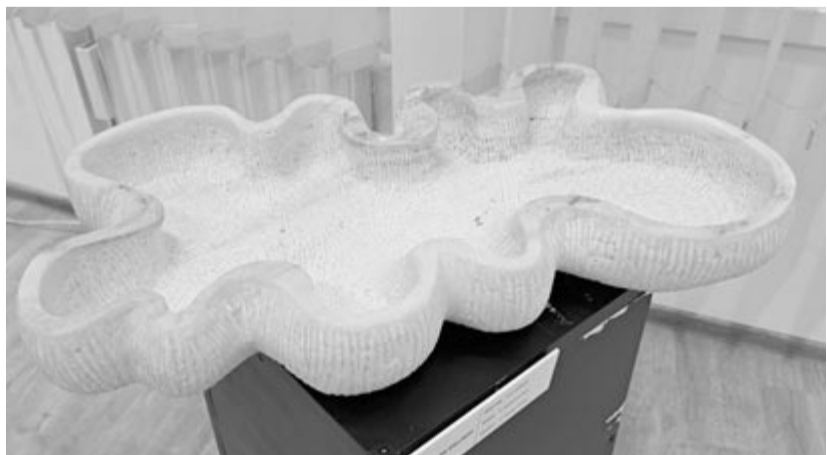
A kulturális újságírók díjazása is növelte az érdeklődést a *Szármány 2023* című kiállítás január 18-i megnyitójá iránt, de tény, hogy a kortárs művészet bemutatkozási alkalmai is mind több érdeklődőt vonzanak a marosvásárhelyi Bernády Házba. Ezt jól lehet(ett) tapasztalni a Gyergyószármányi Kulturális és Művészeti Központ művésztelepi termésének immár hagyományos év eleji megmérettetésein. A közönség az idén tisztelte meg jelenlétével a legnagyobb számban az eseményt, és nem kellett csalódnia, az utóbbi években ez a legszínvonalasabb, legváltozatosabb, ötlet és minőség tekintetében is a figyelemre legméltóbb szármányi kortárs művészeti tárlat. Nemzetközi jellegét is hangsúlyozhatjuk, tavaly három alkotótábori összefüggésű és egy rezidensprogram hívására érkeztek vizuális művé-

szek a gyergyói községbe, Romániából, Magyarországról, Lengyelországból, Mongóliából és Ghánából. Lendületesen dolgoztak, a konceptualitás jegyében született termés nagy műfaji sokszínűségben kínálja továbbgondolásra mindazt, amit a festők, grafikusok, szobrászok, akció- és médiaművészek átgúrtak egyéni elképzeléseik szűrőjén, közösen kiötlöltek szakmai, baráti eszmecseréik során. Ferencz Zoltán, a kiállítás kurátora, tíz éve a Gyergyószármányi Művésztelep művészeti vezetője, jó érzékkel, értő szemmel válogatott, 30 markáns karakterű alkotóegyéniség műveit úgy kellett elhelyeznie az egymásba nyíló három teremben, hogy minél teljesebb legyen mindenik mű kisugárzása, és sajátosságai-
(Folytatás a 4. oldalon)

Patrick Tagoe-Turkson grafikája

Fotók: NMK és Gyergyószármányi Művésztelep

Dobribán Melinda: Állomás

Újabb Tamási Áron-szobor Budapesten

Tavaly tavasszal a Tamási Áron-émlékévként alkalmából a magyar főváros XII. kerületében az író egész alakos szobormását avatták fel, most január 25-én Tamási mellszobrát helyezték el ünnepélyesen a budapesti Nemzeti Színház második emeletén. Mindkét mű alkotója *MATL PÉTER* kárpátaljai szobrászművész, aki már többször hallatott magáról mellékletünkben, a Múzsában is. A Budán, a Kiss János altábornagy utcában elhelyezett egész alakos alkotás az ELTE Tanító- és Óvóképző Kara bejárata mellett áll, az első ilyen budapesti Tamási-émlékműként köszöntötték avatói. Magam pár nappal a felavatása után fotózhattam a szokatlan megoldású kompozíciót. Az író mintha a köből kiemelkedve öltene

testet, egyszerűen, eszköztelenül, ökölbe szorított keze, akárha a székel eltökéltséget, konokságot jelképezné. A szobrász plasztikai megoldásai, például az író hátához szerkesztett farkasfogas alakzat, továbbgondolható motívumokkal gazdagították a köztéri alkotást. Az emelt fő, az egyenes tartás is sugallja az író varázslatos egyéniségét.

A karakteres, markáns arc, az élénk, sugárzó tekintet a Nemzeti Színházba került mellszobron sokkal hatásosabban érvényesül, mint a kinti kőművön. Két mecénás adományozta az intézménynek. Mindketten erős szálakkal kötődnek a Nemzeti Színházhoz. *Ablonczy László* újságíró, kritikus 1991 és 1999 között igazgatóként, *A. Szabó Magda* pedig 2013 és 2018 között, már az új épületben, a színház stratégiai igazgatójaként dolgozott. Ő volt a 2022-es Tamási Áron-émlékévként rendezvényeit tervező, szervező, megvalósító Tamási Áron Közhasznú Alapítvány elnöke is, számos programban együttműködve a színházzal.

A. Szabó Magda arról beszélt az ünnepségen, miért is fontos ez a nap, január 25-e. Jelképes a dátum – mondta. – 1941. január 25-én volt Tamási első ősbemutatója a Nemzeti Színházban, a *Vitéz lélek*. Annak a Németh Antalnak a színházában, aki programadó beszédében 1935-ben így fogalmazott: A Magyar Nemzeti Színház legyen nyelvében magyar, lelkében nemzeti, és legyen minden abszolút mértékben mérten színház. És ebben a gondolatkörben Tamási Áronnak mindenféleképpen helye van. Németh Antal színházában négy Tamási-bemutató volt, abból kettő ősbemutató. 1939-ben itt volt a Tündöklő Jeromos magyarországi bemutatója. Itt volt az első komoly színházi Énekes madár előadás is. Aztán majd fél évszázados szünet, mert ahogy Tamási egyéb

A szobrász Matl Péter és Tamási-mellszobra

Fotó: budapesti Nemzeti Színház honlapja

Tamási Áron egész alakos szobra Budán

Fotó: NMK

művei is anatómia alá estek, ugyanúgy a színháza is. 1994-ben férjem, *Ablonczy László* igazgatása alatt került a Tündöklő Jeromos újra a Nemzeti Színház színpadára. (*N.M.K.*)

Kerek évfordulók jegyében

Az emberi szokások nemigen változnak. Ilyen az is, hogy többnyire kerek évfordulók juttatnak eszünkbe kiemelkedő művészyeleteket, jelentős életműveket. De jó, hogy legalább ilyenkor megújuló figyelem fordul felénk. Az élők ismételtén érezhetik a megbecsülést, az elhunytak újra felcsillanhatnak a feledés homályából. Összesítő ilyesmikről nemigen lévén, helyi viszonylatban pláne nincs, eléggé nehéz minden ilyen jubileumot felfedezni, nyilvántartani. A Múzsza képzőművészeti vonatkozásban mégis évről évre megpróbálja egybegyűjteni a helyi születésnaposok névsorát, abban a reményben, hátha ez az illető esztendő kiállításai évadát is befolyásolni tudja. A marosvásárhelyi Bernády Házban már nemegyszer ennek köszönhetően is sor került emlékezetes évfordulós tárlatra. 2024 sem marad ilyen emlékeztető nélkül. Városunk, megyénk sok olyan kiválóságot tud magáénak, akiknek ehhez az évhez viszonyíthatjuk a születési dátumát. Nagyobb a már lezárt életek, munkásságok hányada, de szerencsére elég sokan barátainkkal együtt ünnepelhetnek születésük idei kerek évfordulóján. 80 éves lesz *Kiss Levente* szobrász, 75

két másik szobrászkollégája, *Bocskay Vince* és *Gheorghe Mureşan*, valamint a tűzzománcokkal kitűnt *Birtalan Éva*, 65 a festő *Biró Kálmán Enikő*, 60 a szintén szobrász *Sánta Csaba*, 40 *Kuti Botond* festőművész. Egyikről-másikról tudjuk, egyéni kiállítással is készül jelezni jubileumát.

Örülünk a híreknek, még inkább az olyan kiállítói eseményeknek, amelyek elhunyt alkotók művészetét frissítik fel a köztudatban. Ilyesmire is számíthat a közönség, pedig egy-egy szétszóródott, vagy akár egészében megőrzött művészi hagyatékok jóval nehezebb nyilvánosság elé állítani, mint olyat, amivel a még aktív festő, szobrász, grafikus, más vizuális művész rendelkezik. De ilyenre is van ígéret. Időrendben az elhunyt kerek évfordulósok listája így alakult: 110 éve született *Barabás István* festőművész, 100 esztendeje *Szőcs Sándor*, 95 éves lenne a szintén festő *Nagy Pál*, *Siklódy Tibor*, *Kedei Zoltán*, *Kulcsár Béla*, aki szobrászként is sok elismerést szerzett, 90 *Zolcsák Sándor*, 80 *Szép György*, 65 *Erdei György Zoltán*. Ha összejönnek a tervezett kiállítások, azokról idejében értesítjük olvasóinkat. (*nk*)

Az elhálás művészete

(*Cövekelés. A Kelekótya kerékvető című sorozatból*)

Böloni Domokos

Kitapintható párhuzamok. Amikor például bizonyos Gergely Lukács elveszi a falu módos leányát. Eljár hozzá vizitába. No, s nemsokára bizony összeeresztik őket.

Erős parancs ez. Hogy a kicsi vagyon, ami még megvan, ne menjen kárba. Ezerfelé. Hiszen a rosszul sikerült házasság kész átok, abból rengeteg baj keletkezik, civakodás, veszekedés, verekedés, gyilkosság is – és az idegbajt okozó, hosszas pereskedési huzavona. (A pénz mindig az ügyvédek zsebelik be.)

Erről a Gergely Lukácsról olyanvalaki mesélt, aki ösmerte. De gyanúm szerint inkább csak hallott róla. Ova intett: tartsam magamban, mert ha terjedni kezd, rossz vége lehet.

No, megyen Gergely Lukács vizitába. A lehúzott lámpa homályánál annyit „láthat”, ha igen – hiszen pálinkát is adtak, hogy: beliben valaki, ruhasuhogás, efféle, aztán háttal csizmafejen ragadja, ő meg belelök, és a csizma lehuppan. Utána a másik is.

No, ez derék, gondolja Lukács; jó a fogása. Pedig katona nem járhatott a háznál.

Aztán a többi fele is úgy megy, mint a frissen hájazott kerék; a viziták örömet gerjesztenek, s mindkét ház népe elégedetten

nyugtazza: megköthető a frigy, a fiatalok teljes odaadással képesek egymás megismerésére, bibliai értelemben is.

Vagyis főleg.

*

Valami hasonló olvasható Fogarasi Sámuelnél, szürom közbe – aki Borosnyai Lukács Jánosról így beszél:

– Hollandiában volt az Akadémián, ottan megszerette egy özvegyasszony leányát, ezzel a leánnyal megegyezvén, éjszaka hozzája ment, vele akarván hálni, de az özvegyasszony a leánya ágyába feküdt; Borosnyai azt tudván, hogy a leány vagyon ott, az anyát elhálta; azután megtudván az esetet, el akart onnan jönni, de nem lehetett, hanem el kellett az özvegyasszonyt venni, s magával is hozta, aki már akkor időtöltött asszony volt. Ezért Borosnyait az anyja s atyjafiai megvetették, ő is szegénylette; csakugyan az úgynevezett ispotály-templomban Vásárhelyt pappá lett, ahol akkor a fizetés 80 forint s nem tudom hány véka gabona volt, ahol igen szegényen élt, és a kis utcabeli szántó-vető emberek dédelgették. Így lévén dolga, szegényletibe sehová sem járt, behúzza magát a házba, szorgalmasan kezdett tanulni. Egyszer úgy elterjed a híre, hogy a város népe mind az ispotály-templomba kezd jární, oly számosan, hogy a templomban nem férvén, az ablakokhoz székeket tettek, s azokról hallgatták az ifjú papot.

A hívek Borosnyait vártemplomi pappá választották, és „nagy pap” lett belőle. Elég az – folytatja Fogarasi Sámuel –, hogy Borosnyait ifjú hibája tette nagy pappá... (Marosvásárhely és Göttinga, 68,69.)

Később püspök lett belőle.

*

Nem így Gergely Lukácsból, aki egyáltalán nem vette észre, hogy az anyósára menendő nőszemélyt „háлта el”, sőt a „nászéjszakát” is vele töltötte... És azután még nem egyet...

A leány egyből teherbe esvén alig mutatta magát, csak amikor már meglett a gyerek, egy pirospozsgás legényke, „világra az apja”, akit a szokás szerint természetesen szintén Gergely Lukácsnak kereszteltek, holott Gergely Lukácsból már legalább huszonvalahány élt a faluban.

Kitől való a Gergely Lukács elsőszülött fia, fel sem merült.

Vagy ha mégis, hát inkább minék.

Az anyós, eleget téve fölösen vállalt anyai

kötelességének, egyre inkább az unokával foglalkozott, a menyecske pedig istenigazában kézre vehette az urát. Az pedig len csinált neki (még?) hét vagy nyolc gyermeket, és ezek közül s utódaikban számosan élnek, tán még sokáig.

Egyikőjük, akit szintén Gergely Lukácsnak hívtak, szintiszta igazként adta elé a történetet – árulta el „adatközlőm”, bizonyos Böjti Balázs.

– Friss házas voltam, s ennek a sokadik Lukácsnak, aki napszámba járt hozzánk, csak elnyílt a szemem, mikor meglátta az anyósomat, amint egy szál pendellőben, napsütötte karjait feszítve, pirult arccal gyúrja a tészta. Valósággal táncol előtte a bükkfa dagasztókenő.

Folyton vág a szemével, de ez a Lukács, a sokadik, ez vagy lüke, vagy nem akarja elérteni.

Ennél többet Böjti Balázs sem árult el, ő tudja, miért.

Nem illik firtatni.

Járványügyi veszélyhelyzetet hirdettek

Járványügyi veszélyhelyzetet hirdetett az egészségügyi minisztérium, miután az elmúlt három héten magas volt a légúti megbetegedések (influenza, felső légúti fertőzés és tüdőgyulladás) száma – nyilatkozta csütörtöki sajtótájékoztatóján a tárcavezető.

Alexandru Rafila elmondta, ugyanaz a helyzet állt elő, mint tavaly januárban: az esetszámok három egymást követő héten meghaladták a járványküszöbértéket, ezért járványügyi veszélyhelyzetet hirdettek.

A miniszter ugyanakkor hangsúlyozta, hogy semmilyen korlátozást nem vezetnek be, az intézkedéssel csak megteremtik a keretet arra, hogy felkészítsék az egészségügyi intézményeket a megnövekedett számú beteg ellátására, és biztosítsák az ehhez szükséges erőforrásokat.

A tárcavezető becslései szerint a helyzet eltarthat február végéig.

Rafila ajánlásokat fogalmazott meg az egészségügyi intézmények, a tanintézetek és a lakosság számára. Mint mondta, a kórházak esetében a maszkviselés mellett fontos a személyzet rendszeres szűrése, ugyanakkor a látogatási időt a megyei egészségügyi igazgatóságok által végzett kockázatelemzés alapján kell megszabni. A légúti fertőzéssel beutalt betegeket kezelő kórházaknak gondoskodniuk kell arról, hogy legyen megfelelő készletük

vírusellenes gyógyszerekből, és folytatni kell az influenza elleni oltást – hangsúlyozta.

Az iskolákban is javasolják a napi szűrést, a szülőknek pedig felhívják a figyelmét, hogy ha betegségre utaló tüneteket észlelnek a gyermekükön, ne küldjék iskolába. Emellett fontos az osztálytermek szellőztetése, a felületek tisztán tartása és fertőtlenítése. Meg kell tanítani a gyerekeknek, hogy köhögéskor, tüsszentséskor tiszta zsebkendőt vagy a könyökhajlatukat tartsák a szájuk elé – tette hozzá.

A lakosságnak azt javasolja a miniszter, hogy kerüljék a zsúfolt helyeket, rendszeresen mossák és fertőtlenítsék a kezüket, ha betegségre utaló tünetek vannak, viseljenek maszkot és forduljanak a családorvosukhoz.

„Nem keltünk pánikot, mindez a pontos tájékoztatást, valamint az egészségügyi hatóságok és a kórházak közötti jó koordinációt szolgálja” – nyomatékosította Rafila.

Kérdésre válaszolva azt is elmondta, hogy szerinte nem fogja megkövetelni a helyzet az influenzajárvány kihirdetését. A miniszter becslései szerint az influenzaszason tetőzése ezen a héten vagy jövő héten várható, ezt követően elkezdnek csökkenni az esetszámok. (Agerpres)

Egyéves várakozás után végre aláírták a szerződést Megújul a marosvásárhelyi tüdőklinika

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Hosszas várakozás után a napokban a fejlesztési miniszter aláírta a marosvásárhelyi tüdőklinika teljes korszerűsítését célzó finanszírozási szerződést. Mintegy két héttel ezelőtt tartott sajtótájékoztatóján Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke felháborodásának adott hangot amiatt, hogy annak ellenére, hogy elkészültek a tervek, beszerzték az összes engedélyt, lassan egy éve várnak a miniszteri aláírásra, hogy elkezdődhesse a felújításra igencsak megérett épület korszerűsítése és bővítése.

Menyhárt Borbála

A Maros megyei önkormányzat – amelynek az alárendeltségébe a marosvásárhelyi tüdőklinikát is magában foglaló Maros Megyei Klinikai Kórház tartozik – vezetője sajtótájékoztatóján elmondta, érthetetlen számára, hogy egy olyan projekt esetében, amire megvan a finanszírozás, rajta van az európai fejlesztési bank által finanszírozott beruházások jegyzékén, a teljes dokumentáció készen van, az összes intézménytől az összes engedélyt be van szerezve, mégis egy éve várnak a szerződés-aláírásra.

A hosszadalmas huzavona után a napokban végre napvilágot látott a várva várt hír, hogy megtörtént a szerződés-aláírás.

A Maros Megyei Kórház menedzsere,

dr. Ovidiu Gîrbovan a sajtónak elmondta, fontos előrelépés történt az ügyben, aminek nagyon örülnek, hiszen nagy szükség van egy korszerű tüdőklinikára, benne tébécérészlegre, ugyanis a tüdőt érintő betegségek igen gyakoriak, és fontos, hogy a betegellátás a lehető legkorszerűbb körülmények között történjen. A marosvásárhelyi Gheorghe Marinescu utcai tüdőklinika 99 ágyal működik, ebből 11 a gyerekek számára fenntartott részlegen, a többi a felnőtt pácienseket szolgálja.

A projekt a tüdőklinika épületének teljes felújítását és bővítését célozza, hőszigetelik az épületet, kicserélik az ajtókat és ablakokat, megújul a teljes vízvezető rendszer, beépítik a tetőteret, továbbá két új liftet is beszerelnek. A kórház udvarát is felújítják és parkolóhelyeket is kialakítanak. Az összes járdát újraaszfaltozzák, ahol nincs, ott járdát építenek, a kórház udvarán 49 parkolóhelyet alakítanak ki, amelyek közül 39 fedett lesz.

A menedzser szerint egyelőre nem közölték velük a beruházás menetrendjét és a határidőket, így nem tudják, mikor kezdődnek a munkálatok. Amikor ez megtörténik, az épület egyes részeit nem fogják tudni használni, azonban a kórház tevékenysége nem áll le, fontolgatják, hogy ideiglenesen más helyszínre költöztetik a betegellátást – nyilatkozta a kórház vezetője.

A marosvásárhelyi tüdőklinika teljes felújítása 78 millió lejbe kerül, és a beruházás az Országos Beruházási Társaságon keresztül történik.

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Bemutatóra készül a Pittyes2es és Gyufa

A cél: mosolyt csalni az emberek arcára

Nagy-Bodó Szilárd

– Reggel szólt a rendező, hogy az egész darab túl komor, szükség van valami humoros részre, akkor mondtam neki, hogy van egy barátom, akivel viccelődni szoktunk, majd estig kitalálunk valamit. Így is lett – emlékezik vissza Postolică Adrián, a Pittyes2es és Gyufa együttes tagja az első fellépésükre, amely 2010-ben volt, és Hengán Istvánnal álltak a színpadra. Egy nap alatt írták meg a Nézz az ég felé című Charlie-dal paródiáját, a Vettem egy druzsbát. A dal pozitív fogadtatásban részesült, és így kezdődött a történet. – A Pittyes2es név onnan származik, hogy Hengán István nagytatáját Pittyes Feri bácsinak hívták, illetve az elején ketten voltunk az együttesben – mondta Postolică Adrián. Duduly Vendel, azaz Gyufa csak később, 2012-ben csatlakozott hozzájuk, amikor meglátták, hogyan alakít egy amatőr színjátszó csoportban egy öreg embert. Így született meg a Pittyes2es és Gyufa, amelynek azóta jó híre kelt Erdély minden szegletében.

A paródiák nem álltak meg, a trió egyik legfrissebb alkotása a Mesélek anyósának címet viseli, amit a 4S Street Mesélek a bor-nak című dala ihletett. Ennek kapcsán Duduly Vendel, azaz Gyufa mondta el lapunknak, hogy az eredeti zenészmű már megjelenésétől kezdve tetszett az együttesnek, és mivel jó kapcsolatot ápolnak a gyergyószentmiklósi 4S Street zenekarral, feldobták nekik az ötletet,

hogy mi lenne, ha átírnák a dalt, így született meg a paródia.

Hengán István meglátása szerint a Pittyes2es és Gyufa sikere abban áll, hogy önmagukat adják, és csak akkor színészkednek, amikor azt a szerepük megkívánja. A trió tagjai azt mutatják az embereknek, ami a mindennapokban történik velük, annyi a változás, hogy ezeket a történéseket egy humorosabb köntösbe csomagolják. Postolică Adrián szerint a közönségük érzi a közvetlenségüket, hogy nyitottak mindenki irányába, és nem szupersztárt látnak bennük. „Odajönnek hozzánk egy-egy esemény alkalmával, és mi is szívesen beszélgetünk velük”, mondta Adrián.

Erre a találkozásra és beszélgetésre, illetve egy humorral telített estére is lesz alkalma a marosvásárhelyi közönségnek, hiszen a Pittyes2es és Gyufa február 11-én a Kultúrpalotában mutatja be új előadását, amelyben a parodizált zeneszámok és a különböző vicces jelenetek egymást követik. Az előadásra a trió gőzerővel készül, hetente többször próbálnak, amire azért is szükség van, mert zenekarral lépnek színpadra. Ennek az újításnak köszönhetően más szint kapnak a paródiák, vallja Postolică Adrián, hozzátevé, hogy soha nem állt szándékukban kihagyni előadásukból sem a zenét, sem a humoros jeleneteket. Tavaly is Marosvásárhelyen mutatta be először az új repertoárját a trió telt ház előtt, ebben bíznak az idén is.

Marosvásárhelyt követően számos más er-

délyi városba is elviszik a produkciót, Szászrégenbe, Sepsiszentgyörgyre, Csíkszeredába, Barótra, Kovásznára és a tervek szerint Kolozsvárra is. Továbbá már most számos rendezvényre kaptak meghívást, így a nyár folyamán több helyen is láthatja majd őket a közönség. Az együttes számára minden koncert feltöltődés, és nagy öröm számukra, ami-

kor sokan vannak egy-egy fellépésükön. Duduly Vendel szerint azonban annak örülnek a legjobban, ha mosolyt tudnak varázsolni a közönség arcára.

A Pittyes2es és Gyufa marosvásárhelyi koncertjére, amely február 11-én 19 órától lesz, a Kultúrpalota jegypénztárában lehet belépőt vásárolni.

A Pittyes2es és Gyufa zenekar

Kétszázegy évvel ezelőtt született költőnk, Petőfi Sándor életpályája emlékére a Maros Művészegyüttes izgalmas időutazásra hívja a közönségét a János vitéz mesejátékkal, Novák Ferenc „Tata” rendezésében.

A János vitéz több mint százötven esztendeje a gyerekek, felnőttek egyik legkedvesebb olvasmánya. Hogyan lesz Kukorica Jancsiból János vitéz, miképp győzi le a zsványokat, boszorkányokat, óriásokat, hogyan szabadítja ki a francia királylányt a török karmaiból, legfőképpen: hogyan találja meg elveszett lluskáját és nyeri el az örök boldogságot?

Az elbeszélő költemény két legfőbb üzenete a mai gyerekek számára, hogy az élet legfontosabb vezérlőelve a szeretet, és hogy tetteinek következményeit mindenkinek vállalnia kell. Ahogy Kukorica Jancsi is tette, amikor elveszítette a nyáját.

Dátum: 2024. február 5., 19 óra.

Helyszín: a Maros Művészegyüttes előadóterme.

Jegyvásárlás: előzetes helyfoglalás szükséges hétköznap 8-16 óra között a 0757-059-594-es telefonszámon.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Valérie Perrin Másodvirágzás

Valérie Perrin A vasárnap koldusai

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

SAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, Csaba. (21731)

SAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalom. Tel. 0741-699-761. (22029-I)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Szomorú szívvel búcsúznak **FARKAS ZOLTÁN** barátunktól. Ószinte részvétünk a családnak. Nyugodj békében!
Dr. Bartha Jenő és családja. (22033-I)

MEGEMLEKEZÉS

Csillag volt, mert szívből szeretett,
S mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett.
Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben él, és örökké ott marad.
Szomorúsággal emlékezünk édesanyánkra,
NAGY ROZÁLIÁRA
halálának negyedik évfordulóján.
Emlékét és mosolyát örökké szívünkben őrizzük.
Emlékét őrzik lányai: Tünde és Emese családjukkal. (21998)

Nem halnak meg soha, kik szívünkben élnek, hiába telnek az évek.
Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk özv. **OLTEAN ESZTERRE** halálának 5. évfordulóján.
Emlékét őrzik lányai: Melinda, Zsóka, veje, Árpi és unokái: Szabi és Eszter. (22024-I)

Kegyelettel emlékezünk szüleimre,
SZILÁGYI KÁROLYRA és **ILONÁRA**,
akik 7, illetve 20 éve távoztak az élők sorából.
„Boldogok, akik az Úrban halnak meg.”
Dalma és Dora Ausztriából. (22028-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó - információ - 0766-121-234
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthon gondozó szolgálat, 8-16 óra között: - 0736-883-110
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351 - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- Emma vendéglő, hidegtájak készítése - 0740-083-077 - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008-208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a **FONTOS TELEFONSZÁMOK** rovatnak.
Várjuk jelentkezését a **0265/268 854-es** telefonon.

BELIEVE
events

bemutatja...

Hogyan szabaduljunk meg a vitáktól?

Dr. MIHALEC GÁBOR
párterapeuta előadása

VASÁRNAP 18:00 **18** FEBRUÁR 2024
MAROSVÁSÁRHELY
MAROS MŰVÉSZEGYÜTTES TERME

Jegyek online vásárolhatók a believe.ro oldalon!